

Aluevaltuusto 27.05.2025

Ilmasto-ohjelman hyväksyminen

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Vehmas Nico
Syrjänen Markus
Purmonen Elina
Ojaniemi Pasi
Kuukka Tommi
Kortelainen Emilia

Päätösehdotus

Aluevaltuusto päättää

1. hyväksyä liitteenä olevan ilmasto-ohjelman ja
2. merkitä tiedoksi liitteenä olevan valtuustoryhmien välisten neuvottelujen yhteenvetopöytäkirjan 7.5.2025.

Käsittely

Päätös

Selostus

Liitteet

- 1 Ehdotus Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ilmasto-ohjelmaksi
- 2 Valtuustoryhmien välisten neuvottelujen yhteenvetopöytäkirja 7.5.2025 (ilmasto-ohjelma)

Oheismateriaali

- Tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan lausunto ilmasto-ohjelmasta ja hiilineutraaliustiekartasta
- Vammaisneuvoston lausunto ilmasto-ohjelmasta ja hiilineutraaliustiekartasta
- Vanhusneuvoston lausunto ilmasto-ohjelmasta ja hiilineutraaliustiekartasta
- Nuorisovaltuuston lausunto ilmasto-ohjelmasta ja hiilineutraaliustiekartasta

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

Aluehallitus 12.05.2025 § 103

§ 103

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää

1. esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto hyväksyy liitteenä olevan ilmasto-ohjelman ja
2. merkitä tiedoksi liitteenä olevan valtuustoryhmien välisten neuvottelujen yhteenvetopöytäkirjan 7.5.2025.

Käsittely

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Aluevaltuuston 25.10.2022 § 69 hyväksymässä hyvinvointialueen strategiassa päätettiin, että hyvinvointialue järjestää ja uudistaa palveluja sosiaalisesti, ekologisesti ja kulttuurisesti kestäväällä tavalla ja huomioi toiminnassaan ekologisen kestävyys sekä edistää toiminnassaan ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja sopeutumista.

Strategiassa asetettuihin valtuustokausittaisiin tavoitteisiin kirjattiin seuraavasti: "Laaditaan hyvinvointialueelle ilmasto-ohjelma ja tiekartta toimista, joilla edistetään hiilineutraaliuden saavuttamista."

Palvelustrategian mukaisesti hyvinvointialue sitoutuu hankintojen osalta hankintastrategiaan, jossa tarkastellaan hankinnan koko elinkaaren aikaisia ympäristö- ja ilmastovaikutuksia ja minimoidaan ne.

Aluehallitus päätti 17.6.2024 § 99 ilmasto-ohjelman ja hiilineutraaliustiekartan valmistelun käynnistämisestä.

Aluevaltuuston päätöksessä 1.10.2024 § 47 hallintosäännön tarkistamisesta määritettiin tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan tehtäväksi ohjata ilmasto-ohjelman valmistelua sekä päätettiin, että ilmasto-ohjelma hyväksytään jatkossa aluevaltuustossa.

Aluehallitus esitti 10.2.2025 § 38 aluevaltuustolle ilmasto-ohjelman hyväksymistä ja aluevaltuusto päätti 25.2.2025 § 5 palauttaa asian valmisteluun. Aluehallitus päätti 28.4.2025 § 87 antaa ehdotuksen Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ilmasto-ohjelmaksi aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan käsiteltäväksi. Aluevaltuuston neuvottelutoimikunta käsiteli ilmasto-ohjelmaa neuvotteluissaan 5.-7.5.2025. Neuvottelujen lopputuloksena muodostunut ehdotus Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ilmasto-ohjelmaksi sekä valtuustoryhmien välisten neuvottelujen yhteenvetopöytäkirja ovat liitteenä.

Aluevaltuuston kokouksessaan 1.10.2024 § 47 hallintosäännön tarkistamisesta tekemän päätöksen mukaisesti ilmasto-ohjelmasta päättää aluevaltuusto. Hallintosäännön 42 § kohdan 2 mukaan aluehallitus vastaa aluevaltuuston päätösten valmistelusta.

Liitteet
Oheismateriaali
Tiedoksi
Täytäntöönpano

Päätöshistoria

Aluehallitus 28.04.2025 § 87

§ 87

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää antaa liitteenä olevan ehdotuksen Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ilmasto-ohjelmaksi aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan käsiteltäväksi.

Käsittely

Palvelualuejohtaja Hokkanen poistui kokouksesta ennen tämän asian käsittelyn alkamista klo 14.21.

Puheenjohtaja ehdotti, että pykälien 87-89 keskustelu käydään yhtenä kokonaisuutena tämän pykälän käsittelyn aikana. Aluehallitus hyväksyi puheenjohtajan ehdotuksen yksimielisesti.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Aluevaltuusto päätti kokouksessaan 25.2.2025 § 5 palauttaa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ilmasto-ohjelman valmisteluun.

Liitteet
Oheismateriaali
Tiedoksi
Täytäntöönpano

Päätöshistoria

Aluevaltuusto 25.02.2025 § 5

§ 5

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus

Aluevaltuusto päättää hyväksyä

1. liitteenä olevan ilmasto-ohjelman ja

2. ilmasto-ohjelman täytäntöönpanoa ohjaavana kirjauksena seuraavaa:

"Ilmasto-ohjelman täytäntöönpanossa on syytä huomioida, että siinä esitetyillä toimilla ei saa olla asumispalveluiden asiakkaiden perushoidollisia palveluja, aterioiden määrää ja laatua ja potilasturvallisuutta heikentäviä vaikutuksia."

Käsittely

Käsittelyn aikana valtuutettu Laakso teki seuraavan asian palauttamista valmisteluun koskevan ehdotuksen: "Asia palautetaan valmisteluun ryhmien välistä neuvottelua varten. Valmistelussa huomioidaan aluevaltuuston kokouksessa 25.2.2025 tehdyt muutos-, lisäys- ja toivomusesitykset".

Käsittelyn aikana 1. varapuheenjohtaja Hyrkkö teki seuraavat aluehallitukselle osoitetut toivomukset, joita valtuutettu Partanen kannatti:

"Aluevaltuusto toivoo, että ilmasto-ohjelman päästövähennystoimet käynnistetään tehokkaasti mahdollisimman pian" ja "Aluevaltuusto toivoo, että hyvinvointialue vaikuttaa omistajaohjauksen kautta HUS-yhtymään päästövähennysten saavuttamiseksi" ja "Aluevaltuusto toivoo, että hyvinvointialue pyrkii vähentämään hankintojen hiilijalanjälkeä".

Käsittelyn aikana valtuutettu Partanen teki seuraavan muutosehdotuksen, jota valtuutettu Aittakumpu kannatti: "Tavoitteisiin vuoden 2026 loppuun mennessä (s. 2 ja 16) lisätään seuraavat kirjat: 1.) Olemme asettaneet numeerisen päästövähennystavoitteen, joka on linjassa kuntien ja Uudenmaan hiilineutraaliustavoitteen kanssa, ja määritelleet tarvittavat jatkotoimenpiteet sen saavuttamiseksi. 2.) Olemme käynnistäneet valtaosan ilmastotiekartan toimenpiteistä."

Käsittelyn aikana valtuutettu Paakkunainen kannatti valtuutettu Laakson aiemmin tekemää asian palauttamista valmisteluun koskevaa ehdotusta. Tämän jälkeen puheenjohtaja rajasi keskustelun koskemaan pelkästään asian palauttamista valmisteluun.

Kun pyydettyjä puheenvuoroja ei enää ollut, puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi.

Puheenjohtaja tiedusteli aluevaltuustolta, voidaanko valtuutettu Laakson ehdotus asian palauttamisesta valmisteluun hyväksyä yksimielisesti. Koska ei voitu, totesi puheenjohtaja, että asiasta suoritetaan äänestys.

Niiden, jotka kannattivat asian käsittelyn jatkamista, tuli äänestää "JAA". Niiden, jotka kannattivat asian palauttamista valmisteluun, tuli äänestää "EI".

Suoritettua äänestyksessä asian käsittelyn jatkaminen sai 22 JAA-ääntä ja asian palauttaminen valmisteluun sai 56 EI-ääntä. Lisäksi annettiin yksi tyhjä ääni.

JAA-äänien antoivat 1. varapuheenjohtaja Hyrkkö sekä valtuutetut Aavaparta, Aittakumpu, Ampuja, Grönroos, Hiilamo, Hukari, Juvonen, Kajava, Karimäki, Koponen, Laitinen, Nummelin, Partanen, Seppälä, Skaffari, von Smitten, Uotila ja Valle sekä varavaltuutetut Akinyemi, Dookie ja Hertzberg.

El-äänen antoivat puheenjohtaja Limnéll, 2. varapuheenjohtaja Vuornos ja 3. varapuheenjohtaja Katainen sekä valtuutetut Aintila, Aitamurto, Alaviiri, Backman, Castrén, Cederlöf, Ekholm, Elo, Felipe, Frantsi-Lankia, Haapaniemi, Havu, Hietanen-Tanskanen, Hiila, af Hällström, Jaatinen, Järvenpää, Karjalainen, Knaapi, Kokko, Kurri, Laakso, Leivo, Marttila, Mollgren, Mönttinen, Noro, Paakkunainen, Pelkonen, Piirtola, Rasinsalo, Räf, Räsänen, Saari, Sahiluoma, Salovaara, Sistonen, Stenvall, Thure-Toivanen, Uusitalo, Vehmanen, Värmälä, Wejberg, Westerholm ja Wickström sekä varavaltuutetut Aaltola, Hakulinen, Harinen, Kerola, Laakso, Laaksonen, Sundström sekä Walls.

Tyhjää äänesti valtuutettu Rehn-Kivi.

Puheenjohtaja Limnéll oli poissa kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 19.00–19.02. 1. varapuheenjohtaja Hyrkkö toimi kokouksen puheenjohtajana tämän asian käsittelyn aikana klo 19.00–19.02.

Päätös

Aluevaltuusto päätti palauttaa asian valmisteluun.

Selostus

Liitteet Oheismateriaali Tiedoksi Täytäntöönpano

Päätöshistoria

Aluehallitus 10.02.2025 § 38

§ 38

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto hyväksyy liitteenä olevan ilmasto-ohjelman.

Käsittely

Käsittelyn aikana jäsen Juvonen teki seuraavan lisäsehdotuksen, jota puheenjohtaja Laiho kannatti:

”Ilmasto-ohjelman täytäntöönpanossa on syytä huomioida, että siinä esitetyillä toimilla ei saa olla asumispalveluiden asiakkaiden perushoidollisia palveluja, aterioiden määrää ja laatua ja potilasturvallisuutta heikentäviä vaikutuksia.”

Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi. Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko jäsen Juvosen tekemä lisäsehdotus hyväksyä yksimielisesti. Koska kukaan ei vastustanut, totesi puheenjohtaja, että aluehallitus hyväksyi lisäsehdotuksen yksimielisesti.

Toimitilajohtaja Purmonen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 13.12.

Päätös

Aluehallitus päätti yksimielisesti esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää hyväksyä

1. liitteenä olevan ilmasto-ohjelman ja
2. ilmasto-ohjelman täytäntöönpanoa ohjaavana kirjauksena seuraavaa:

”Ilmasto-ohjelman täytäntöönpanossa on syytä huomioida, että siinä esitetyillä toimilla ei saa olla asumispalveluiden asiakkaiden perushoidollisia palveluja, aterioiden määrää ja laatua ja potilasturvallisuutta heikentäviä vaikutuksia.”

Selostus

Hyvinvointialueen strategiassa (25.10.2022 § 69) päätettiin, että hyvinvointialue järjestää ja uudistaa palveluja sosiaalisesti, ekologisesti ja kulttuurisesti kestäväällä tavalla ja huomioi toiminnassaan ekologisen kestävyys sekä edistää toiminnassaan ilmastomuutoksen hillitsemistä ja sopeutumista.

Strategiassa asetettuihin valtuustokausittaisiin tavoitteisiin kirjattiin seuraavasti: ”Laaditaan hyvinvointialueelle ilmasto-ohjelma ja tiekartta toimista, joilla edistetään hiilineutraaliuden saavuttamista.”

Palvelustrategian mukaisesti hyvinvointialue sitoutuu hankintojen osalta hankintastrategiaan, jossa tarkastellaan hankinnan koko elinkaaren aikaisia ympäristö- ja ilmastovaikutuksia ja minimoidaan ne.

Ilmasto-ohjelman ja hiilineutraaliustiekartan valmistelun käynnistämistä koskeva esittely käsiteltiin aluehallituksen kokouksessa 17.6.2024 § 99.

Aluevaltuuston päätöksessä hallintosäännön tarkistamisesta 1.10.2024 § 47 määritettiin tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan tehtäväksi ohjata ilmasto-ohjelman valmistelua sekä päätettiin, että ilmasto-ohjelma hyväksytään jatkossa aluevaltuustossa.

Ilmasto-ohjelman tavoitteet ja seuranta

Esitetyssä ilmasto-ohjelmassa asetetaan tavoitteeksi, että hyvinvointialue tukee omalla toiminnallaan Länsi-Uudenmaan kuntien ja kaupunkien Hiilineutraali Uusimaa 2030 –tiekartan mukaisia ilmastotavoitteita sekä HUS-yhtymän ilmastotavoitteita.

Tavoitteena on, että vuonna 2030 toimintamme hiilijalanjälki on ilmasto-ohjelmassa tunnistettujen yli 50 toimenpiteen tukemana pienentynyt vuoden 2023 tasoon verrattuna. Vuoden 2026 loppuun mennessä hyvinvointialueen toiminnasta aiheutuvat hiilidioksidipäästöt ja niiden kehityssuunta tunnetaan tarkemmin, henkilöstömme osaaminen ilmastoasioissa on kasvanut ja ilmasto-ohjelman päivittämisen tarve arvioidaan näiden tietojen pohjalta.

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta seuraa vuosittain ilmasto-ohjelman toteutumista.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ilmasto-ohjelma on laadittu osallistaen

Hyvinvointialueen ilmasto-ohjelma on laadittu kuulemalla suurta joukkoa asiantuntijoita, eri sidosryhmiä ja luottamustoimielimiä. Alueen asukkaat ja hyvinvointialueen henkilöstö ovat ehdottaneet ohjelmaan lukuisia hiilineutraaliutta edistäviä toimenpiteitä Ilmastohukkajahdissa. Hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimet sekä tulevaisuus- ja kehittämislautakunta ovat osaltaan kommentoineet ja ohjanneet ilmasto-ohjelman valmistelua ja tavoitteiden asetantaa.

Edellä mainitun lisäksi aluehallitus ja aluevaltuuston neuvottelutoimikunta käsittelivät ilmasto-ohjelmaluonnosta yhteisessä päiväkoulussaan 20.1.2025. Tätä ennen valtuustoryhmillä oli mahdollisuus esittää kysymyksiä ja kommenttejaan ilmasto-ohjelmaluonnoksesta ja näitä käsiteltiin yhteisessä päiväkoulussa.

Ilmasto-ohjelman lähtötilanteena on vuoden 2023 tietoihin perustuva hyvinvointialueen ensimmäinen hiilijalanjälkilaskenta, jonka toteutti Motiva keväällä 2024. Laskennallisesti Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hiilijalanjälki oli vuonna 2023 yhteensä 204 Mkg CO₂-ekv, joka vastaa noin neljää prosenttia koko sosiaali- ja terveydenhuollon hiilijalanjäljestä. Hiilijalanjälki hyvinvointialueen asukasta kohden on 412 kg CO₂-ekv eli noin viisi prosenttia suomalaisen keskimääräisestä kulutusperäisestä hiilijalanjäljestä.

Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon hiilidioksidipäästöt puolestaan olivat vuonna 2019 tehdyn arvion mukaan noin 4 900 Mkg CO₂-ekv, sisältäen julkisen ja yksityisen sektorin palvelut. Tämä on yhteensä noin 6,5 prosenttia koko Suomen hiilijalanjäljestä.

Ensimmäisen ilmasto-ohjelman tarkoituksena on luoda vahva pohja hyvinvointialueen kestäväälle toiminnalle ja määrittää suunta, jonka mukaan vähäpäästöisempää hyvinvointialuetta tulevaisuudessa rakennetaan.

Aluevaltuuston kokouksessaan 01.10.2024 § 47 hallintosäännön tarkistamisesta tekemän päätöksen mukaisesti ilmasto-ohjelmasta päättää aluevaltuusto. Hallintosäännön 42 § kohdan 2 mukaan aluehallitus vastaa aluevaltuuston päätösten valmistelusta.

Liitteet
Oheismateriaali
Tiedoksi
Täytäntöönpano

Päätöshistoria